

B.Com. Semester - 4 (NEP-2020) Examination**March/April-2025****Business Accounting-4 (Major-9)****Time: 2:00 Hours****Marks: 50****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.-૧ ધનલક્ષ્મી વીમા કંપની લિમિટેડના આગ વિભાગની નીચેની માહિતી ઉપરથી તા. 31મી ડિસેમ્બર, 2024ના (૧૦) રોજ પૂરા થતા વર્ષનું મહેસૂલી ખાતું તૈયાર કરો:

- બાકી જોખમ માટેનું વધારાનું અનામત (તા. 31-12-2023) રૂ. 1,80,000
- બાકી જોખમ માટેનું અનામત (તા. 31-12-2023) રૂ. 7,40,000
- ચૂકવવાના બાકી દાવા: (તા. 31-12-2023)- રૂ. 80,000, (તા. 31-12-2024)- રૂ. 1,10,000

• ચૂકવેલ દાવા રૂ. 5,70,000 • મોટર વેચાણનું નુકસાન રૂ. 15,000 • ઘસારો રૂ. 5,000 • પુનઃવીમા વસૂલાત રૂ. 75,000 • મળેલ પ્રીમિયમ રૂ. 12,60,000 • આપેલ પુનર્વીમા પ્રીમિયમ રૂ. 1,30,000 • સીધા ધંધા પર કમિશન રૂ. 1,10,000	• સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા પર કમિશન રૂ. 15,000 • આપેલ પુનઃવીમા કમિશન રૂ. 15,000 • વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ રૂ. 1,20,000 • ઉપરના પર કપાયેલ આવકવેરો રૂ. 24,000 • સંચાલન ખર્ચા રૂ. 2,02,000 • રોકાણો વેચતાં થયેલ નફો રૂ. 10,000 • દાવા અંગે કાનૂની ખર્ચ રૂ. 10,000
--	--

અન્ય માહિતી :

- 1) બાકી જોખમ માટેનું અનામત આચારસંહિતા મુજબ રાખવાનું છે, જ્યારે બાકી જોખમમાટેનું વધારાનું અનામત ચોખ્ખા પ્રીમિયમની આવકના 20% જેટલું રાખવાનું છે.
- 2) પ્રીમિયમમાં ઘટાડા પેટે આપેલ બોનસ રૂ. 30,000ની નોંધ થઈ નથી.

અથવા

પ્રશ્ન. ૧ ન્યુ બેસ્ટ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લિમિટેડના ચોપડામાં તા. 31-03-2025ના રોજ આગના વીમા વિભાગની નીચે મુજબની વિગતો હતી:

- બાકી જોખમ માટેનું અનામત (તા. 31-03-2024) રૂ. 5,00,000
- વધારાનું અનામત (તા. 31-03-2024) રૂ. 1,00,000
- ચૂકવેલા દાવાઓ રૂ. 6,10,000

ચૂકવવાનાં બાકી દાવાઓ:

તા. 31-03-2024ના રોજ રૂ. 65,000 અને તા. 31-03-2025ના રોજ રૂ. 90,000

- વહીવટી ખર્ચા (આમાં ચૂકવેલ દાવાઓ અંગેના કાનૂની ખર્ચાના રૂ. 30,000 નો સમાવેશ થાય છે.) રૂ. 2,80,000
- આપેલ પુનર્વીમાનું પ્રીમિયમ રૂ. 75,000
- પુનર્નિર્મા દાવાઓમાંથી મળેલ રકમ રૂ. 20,000
- સ્વીકારેલ પુનર્વીમાના દાવા રૂ. 30,000
- મળેલ પ્રીમિયમો રૂ. 10,80,000
- વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ (ગ્રોસ) રૂ. 64,520
- ઉપરની રકમ પર ઇન્કમેટેક્સ રૂ. 6,520

- રોકાણોના વેચાણ પર થયેલ નફો રૂ. 11,000
- કમિશન રૂ. 1,52,000
- સ્વીકારેલ પુનર્વીમા પરનું પ્રીમિયમ રૂ. 40,000

વર્ષ દરમિયાન મળેલ પ્રીમિયમની આવકના 50% બાકી જોખમ માટે અનામત રાખો અને બીજું વધારાનું અનામત રૂ. 1,00,000 રાખો. મળેલ પ્રીમિયમ અને દાવાની રકમ પૈકી 1/4 ભાગ ભારતની બહારના ધંધાને લગતો છે તેમ ધારો.

ઉપરની વિગતો પરથી આગના વીમાનું મહેસૂલી ખાતું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન. ૨ શ્રી નાથાલાલે તા. 31-03-2025ના રોજ નાદારીની અરજી કરી ત્યારે તેની સ્થિતિ નીચે મુજબ હતી:

(૧૦)

• પસંદગીના લેણદારો રૂ. 10,000 • બિનસલામત લેણદારો રૂ. 2,00,000 • યંત્ર પર પ્રથમ ગીરો લોન રૂ. 30,000	• યંત્ર પર બીજી ગીરો લોન રૂ. 70,000 • વટાવેલ હૂંડીની જવાબદારી રૂ. 2,000 • રિસીવરનો ખર્ચ રૂ. 5,000
--	---

બિનસલામત લેણદારોમાં પત્નીની લોન રૂ.10,000 સમાવેલ છે, 80% રકમ તે સ્ત્રીધનમાંથી આપેલ છે.

નાથાલાલે તા. 01-01-2024ના રોજ તેના મિત્રને રૂ. 50,000 ની કિંમતની ગાડી ભેટ આપેલ જેની તા. 31-03-2025ના રોજ કિંમત રૂ. 20,000 છે.

મિલકતો	ચોપડે કિંમત રૂ.	ઉપજવા યોગ્ય કિંમત રૂ.
મકાન	80,000	50,000
યંત્ર	1,50,000	70,000
દેવાદારો	50,000	30,000
સ્ટોક	1,20,000	50,000
રોકડ-બેન્ક	18,000	18,000

ત્રણ વર્ષ પહેલાં તેણે રૂ. 1,00,000ની મૂડીથી ધંધો શરૂ કર્યો, જેના પર વાર્ષિક 10% વ્યાજ ગણવું. પ્રથમ બે વર્ષ કુલ નફો રૂ.1,00,000 અને ત્રીજા વર્ષે ખોટ રૂ. 60,000, તેનો કુલ ઉપાડ રૂ. 62,000 છે.

ઉપરની વિગતો પરથી સ્થિતિદર્શક પત્રક અને તૂટ ખાતું તૈયાર કરો

અથવા

પ્રશ્ન. ૨ શ્રી શૈલેશ શાહ, તા. 30મી જૂન, 2024ના રોજ નાદારીની અરજી નોંધાવે છે, જે દિવસે તેની પરિસ્થિતિ નીચે મુજબ હતી:

• બિનસલામત લેણદારો રૂ. 40,000 • વટાવેલી હૂંડીઓ અંગેનું દેવું રૂ. 2,000 • શેર પર ગીરો હક ધરાવતા લેણદારો રૂ. 20,000 • સ્ટોક પર હક ધરાવતા લેણદારો રૂ. 7,500 • મજૂરી અને પગાર અંગે પ્રેકરન્શિયલ લેણદારો રૂ. 1,500 • આવકવેરો તથા અન્ય કર બાકી રૂ. 30,500 • દેવાદારો (ઉપજવા ધારેલ રૂ. 3,500) રૂ. 12,500	નાદારીના હિસાબો • સ્ટોક (ઉપજવા ધારેલ રૂ. 9,000) રૂ. 30,000 • લેણી હૂંડી રૂ. 1,000 • યંત્રો (ઉપજવા ધારેલ રૂ.13,000) રૂ. 28,000 • અન્ય મિલકતો (ઉપજવા ધારેલ રૂ. 5,000) રૂ. 15,000 • શેર(ઉપજવા ધારેલ રૂ. 10,000) રૂ. 7,500
---	---

1લી જુલાઈ, 2018 ના રોજ ધંધો શરૂ કર્યો ત્યારે તેની મૂડી રૂ. 43,000 હતી. છ વર્ષ દરમિયાન દર વર્ષે રૂ. 1,250 લેખે મૂડી પર વ્યાજ ગણ્યા પછી રૂ. 22,500 નો નફો અને રૂ. 12,500 ની ખોટ ગઈ હતી. આ વર્ષો દરમિયાન કુલ ઉપાડ. રૂ. 66,000 નો હતો.

તા. 30મી જૂન, 2024ના રોજનું તેમનું સ્થિતિદર્શક નિવેદન અને તૂટ ખાતું બનાવો

પ્રશ્ન. ૩ નીચેની માહિતી પરથી એક વાહનની કિ.મી. દીઠ પડતર શોધો.

(૧૦)

વાહનની કિંમત	રૂ. 25,000	ગેરેજનું ભાડું (વાર્ષિક)	રૂ. 1,200
વીમો (વાર્ષિક)	રૂ. 400	રોડ ટેક્ષ (વાર્ષિક)	રૂ. 500
ડ્રાઇવરનો પગાર (માસિક)	રૂ. 400	ડિઝલ ખર્ચ - એક લિટરે	રૂ. 1.40
પરચૂરણ ખર્ચ - ટાયર અને નિભાવ ખર્ચ સહિત કિ.મી. દીઠ	રૂ. 0.20	અંદાજી આયુષ્ય (કિ.મી.)	1,50,000
લિટરદીઠ કિ.મી.	5 કિ.મી.	અંદાજે વાર્ષિક કિ.મી.	10,000

મૂડી પર વ્યાજ ધ્યાનમાં લેવાનું નથી.

અથવા

પ્રશ્ન. ૩ નરેશ ટ્રાવેલ્સ પાસે એક ટેમ્પો છે. તેઓ તમને નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે, જેના પરથી તમારે મુસાફરીના દર કિ.મી. દીઠ પડતરની ગણતરી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે.

ટેમ્પોની કિંમત	રૂ. 1,00,000
રોડ લાઇસન્સ ફી (વાર્ષિક)	રૂ. 3,000
સુપરવિઝન ખર્ચ અને પગાર (વાર્ષિક)	રૂ. 7,200
કલાકદીઠ ડ્રાઇવરનો પગાર	રૂ. 16
લીટરદીઠ પેટ્રોલ ખર્ચ	રૂ. 6
સમારકામ અને જાળવણી ખર્ચ (કિ.મી. દીઠ)	રૂ. 4
ટાયર ખર્ચ (કિ.મી. દીઠ)	રૂ. 2
ગેરેજનું ભાડું (વાર્ષિક)	રૂ. 6,400
વીમા પ્રીમિયમ (વાર્ષિક)	રૂ. 3,400
લીટરદીઠ કિ.મી. ની સરેરાશ	20 કિ.મી.
વર્ષ દરમિયાન મુસાફરી	30,000 કિ.મી.
ટેમ્પોનું અંદાજી આયુષ્ય	1,50,000 કિ.મી.
ટેમ્પોની કિંમત પર વાર્ષિક વ્યાજ	10%
ટેમ્પો કલાક દીઠ સરેરાશ 20 કિ.મી. ચાલશે.	

પ્રશ્ન. ૪ આસ્થા થિયેટરના ચોપડામાંથી તા.૩૧-૩-૨૦૦૮ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની નીચે મુજબની માહિતી મળી છે.

(૧૦)

- પગાર : એક મેનેજરનો માસિક રૂ. 10,000 - કાર્બન ખર્ચ રૂ. 1,65,000 - બે ઓપરેટરનો માસિક રૂ. 5,000. - પરચૂરણ ખર્ચ રૂ. 1,45,000 - ચાર ક્લાર્કનો માસિક રૂ. 2,000. - જાહેરાત ખર્ચ રૂ. 1,20,000	- ચાર ગેટ કીપરનો માસિક રૂ. 1,000. - પ્રિન્ટીંગ ભાડું રૂ. 1,40,000 - વહીવટી ખર્ચ રૂ. 2,56,000. - ધસારો : - મકાન પર રૂ.1,80,000 સાધનો પર રૂ. 99,800 - વીજળી અને ઓઈલ રૂ. 1,14,000
--	---

વર્ષ દરમિયાન દરરોજ ૩ ખેલ (શો) રાખે છે. થિયેટરની કુલ ક્ષમતા 1200 બેઠકોની છે. જેમાં લોઅર ક્લાસ 500 બેઠક, અપર ક્લાસ 400 બેઠક અને બાલ્કની 300 બેઠક. કુલ બેઠકના 90% બેઠકોનો ઉપયોગ થાય છે. ત્રણેય ક્લાસને 1:2:3ના પ્રમાણે ભારે આપવામાં આવ્યો છે. વર્ષના દિવસો 360 ગણો.

જો મેનેજમેન્ટ કુલ આવક પર 25% વળતરની અપેક્ષા રાખતું હોય તો દરેક વર્ગની એક વ્યક્તિ દીઠ ટિકિટનો દરેક ક્લાસનો દર નક્કી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન. ૪ અપ્સરા હોટેલના ધંધાને લગતી નીચેની માહિતી તમને આપવામાં આવી છે. જો હોટેલનો માલિક કુલ પડતર પર 20% નફો કમાવવા માગતો હોય તો તેણે ગ્રાહકો પાસેથી રૂમનું શું ભાડું લેવું તે શોધો :

- કર્મચારીઓનો પગાર વાર્ષિક રૂ. 1,25,000.
- મકાનની કિંમત રૂ. 5,50,000 જેના પર વાર્ષિક 4% લેખે ધસારો ગણવાનો છે.
- અન્ય સાધનો રૂ. 1,50,000ના છે, જેના પર વાર્ષિક 15% લેખે ધસારો ગણવાનો છે.
- તેણે કરેલા રૂ. 7,00,000ના રોકાણ પર 10% વ્યાજ ગણવાનું છે.
- વીજળી અને પાવર ખર્ચ આ પ્રમાણે છે :
જો આખો મહિનો રૂમ રોકાયેલી રહે તો વીજળી ખર્ચ માસિક રૂ. 65 થાય છે. પાવરનો ખર્ચ ફક્ત શિયાળામાં થાય છે, જ્યારે રૂમ આખો મહિનો રોકાયેલી હોય તો રૂમદીઠ માસિક પાવર ખર્ચ રૂ. 30 થાય.
- રૂમના નોકરોનો પગાર : દૈનિક રૂ. 5. આ પગાર દૈનિક ધોરણે ચૂકવાય છે, એટલે કે જ્યારે રૂમ રોકાયેલી હોય ત્યારે જ રૂમના નોકરની જરૂરિયાત રહે છે. દરેક રૂમદીઠ એક નોકર છે.
- અન્ય ખર્ચા નીચે મુજબ છે :
મકાનનું સમારકામ વાર્ષિક રૂ. 15,000 પરચૂરણ ખર્ચા વાર્ષિક રૂ. 13,100
- આંતરિક સુશોભન અંગે વાર્ષિક રૂ. 15,000
- હોટેલમાં 150 રૂમ છે અને ઉનાળામાં તે પૈકી 90% રૂમ ભરાયેલી રહે છે, જ્યારે શિયાળામાં 50% રૂમો ભરાયેલી રહે છે.

વર્ષમાં છ માસ ઉનાળો છે એમ માની લો. મહિનાના સામાન્ય દિવસો 30 ગણો.

પ્રશ્ન. ૫ સામાન્ય વીમાનો ધંધો કરતી કંપની માટેના આચારસંહિતાના નિયમો જણાવો.

(૧૦)

અથવા

પ્રશ્ન. ૫ ટૂંકનોંધ લખો: હોસ્પિટલ સેવા પડતર ફાયદાઓ.

ENGLISH VERSION

Que. 1 Prepare the Revenue Account for the year ending 31st December, 2024 from the following information of the Fire Department of Dhanalakshmi Insurance Company Limited: (10)

- Additional Reserve for Outstanding Risk (31-12-2023) Rs. 1,80,000
- Reserve for Outstanding Risk (31-12-2023) Rs. 7,40,000
- Outstanding Claims: 31-12-2023- Rs.80,000, 31-12-2024-Rs. 1,10,000

• Claims Paid Rs. 5,70,000 • Loss on sale of motor Rs. 15,000 • Depreciation Rs. 5,000 • Reinsurance Recoveries Rs. 75,000 • Premium received Rs. 12,60,000 • Reinsurance premium paid Rs.1,30,000 • Commission on direct business Rs. 1,10,000	• Reinsurance commission received Rs. 15,000 • Reinsurance commission paid Rs. 15,000 • Interest and dividends Rs. 1,20,000 • Income tax deducted on the above Rs. 24,000 • Operating expenses Rs. 2,02,000 • Profit on sale of investments Rs. 10,000 • Legal expenses on claims Rs. 10,000
---	--

Other information:

- 1) The reserve for remaining risk is to be maintained as per the code of conduct, while the additional reserve for remaining risk is to be maintained at 20% of the net premium income.
- 2) The bonus given as reduction in premium of Rs. 30,000 has not been recorded.

OR

Que. 1 The books of New Best Insurance Company Limited showed the following details of Fire Insurance Department as on 31-03-2025:

- Reserve for outstanding risk (as on 31-03-2024) Rs. 5,00,000
- Additional reserve (as on 31-03-2024) Rs. 1,00,000
- Claims paid Rs. 6,10,000
- Outstanding Claims: 31-03-2024-Rs. 65,000 and 31-03-2025- Rs. 90,000
- Administrative expenses
(This includes legal expenses of Rs. 30,000 in respect of claims paid) Rs. 2,80,000

• Premium of reinsurance paid Rs. 75,000 • Amount received from reinstatement claims Rs. 20,000 • Reinsurance claims accepted Rs. 30,000 • Premiums received Rs. 10,80,000 • Interest and dividends (gross) Rs. 64,520	• Income tax on the above amount Rs. 6,520 • Profit on sale of investments Rs. 11,000 • Commission Rs. 1,52,000 • Premium on reinsurance accepted Rs. 40,000
--	---

Reserve 50% of the premium income received during the year for remaining risk and another additional reserve of Rs. 1,00,000. Assume that 1/4th of the premiums received and claims amount relates to business outside India. Prepare the revenue account of fire insurance from the above details.

Que. 2 Mr. Nathalal filed for bankruptcy on 31-03-2025, his position was as follows:

(10)

• Preferential creditors Rs. 10,000 • Unsecured creditors Rs. 2,00,000 • First charge on machinery Rs. 30,000	• Second charge on machinery Rs. 70,000 • Bills receivables discounted Rs. 2,000 • Receiver's expenses Rs. 5,000
---	--

Unsecured creditors include wife's loan of Rs. 10,000, 80% of which is given by her from Stridhan. Nathalal gifted a car worth Rs. 50,000 to his friend on 01-01-2024, the value of which was Rs. 20,000 on 31-03-2025

Assets	Book value Rs.	Realisable value Rs.
Building	80,000	50,000
Machine	1,50,000	70,000
Debtors	50,000	30,000
Stock	1,20,000	50,000
Cash-Bank	18,000	18,000

Three years ago, he started a business with a capital of Rs. 1,00,000, on which interest is calculated at 10% per annum. The total profit in the first two years is Rs. 1,00,000 and the loss in the third year is Rs. 60,000, his total withdrawal is Rs. 62,000. Prepare a statement of affairs and a Deficiency account from the above details.

OR

Que. 2 Mr. Shailesh Shah filed a bankruptcy petition on 30th June, 2024, on which date his position was as follows:

- Unsecured creditors Rs. 40,000
- Liabilities of bills discounted Rs. 2,000
- Creditors mortgaged on shares Rs. 20,000
- Creditors mortgaged on stock Rs. 7,500
- Preferential creditors on wages and salaries Rs. 1,500
- Un paid Income tax and other taxes Rs. 30,500
- Debtors (Realizable value Rs. 3,500) Rs. 12,500

Insolvency accounts:

- Stock (Realizable value Rs. 9,000) Rs. 30,000
- Bills receivables Rs. 1,000
- Machinery (Realizable value Rs. 13,000) Rs. 28,000
- Other assets (Realizable value Rs. 5,000) Rs. 15,000

- Shares (Realizable value Rs. 10,000) Rs. 7,500

When he started the business on 1st July, 2018, his capital was Rs. 43,000. During six years, after calculating interest on capital at the rate of Rs. 1,250 per year, he made a profit of Rs. 22,500 and a loss of Rs. 12,500. The total withdrawal during these years was Rs. 66,000.

Prepare statement of affairs and deficiency account as on 30th June, 2024.

Que. 3 Find the cost per km of a vehicle from the information below.

(10)

The cost of vehicle	Rs. 25,000	Garagerent (annual)	Rs. 1,200
Insurance (annual)	Rs. 400	Road tax (annual)	Rs. 500
Driver salary (monthly)	Rs. 400	Diesel cost per liter	Rs. 1.40
Miscellaneous expenses per km including tyres and maintenance	Rs. 0.20	Estimated life (km)	1,50,000
Km per liter	5 Km	Estimated annual km	10,000

Interest on capital is not taken into account.

OR

Que. 3 Naresh Travels has a tempo. He provides you with the following information from which you are required to prepare a statement showing the cost per km travelled.

The cost of the tempo	Rs. 1,00,000
Road license fee (annual)	Rs. 3,000
Supervision cost and salary (annual)	Rs. 7,200
Driver's salary per hour	Rs. 16
Petrol cost per liter	Rs. 6
Repair and maintenance cost (per km)	Rs. 4
Tyre cost (per km)	Rs. 2
Garage rent (annual)	Rs. 6,400
Insurance premium (annual)	Rs. 3,400
Average km/Ltr.	20 km
Travelled during the year	30,000 km
Estimated life of the tempo	1,50,000 km
Annual interest on the cost of the tempo	10%
Tempo will run on average 20 km/h.	

Que. 4 The following information has been found from the books of Aastha Theatre for the year ending on 31-3-2008. (10)

- Salary: Monthly salary of one manager Rs. 10,000
- Carbon cost Rs. 1,65,000
- Monthly salary of two operators Rs. 5,000
- Miscellaneous expenses Rs. 1,45,000
- Monthly salary of four clerks Rs. 2,000
- Advertisement cost Rs. 1,20,000
- Monthly salary of four gate keepers Rs. 1,000
- Printing rent Rs. 1,40,000
- Administrative expenses Rs. 2,56,000
- Depreciation: Building Rs. 1,80,000
- Equipment Rs. 99,800
- Electricity and oil Rs. 1,14,000

3 Plays (shows) are held daily throughout the year. The total capacity of the theatre is 1200 seats. In which lower class has 500 seats, upper class has 400 seats and balcony has 300 seats. 90% of the total seats are used. The three classes have been given weightage as per 1 : 2 : 3. There are 360 days in a year. If the management expects a 25% return on total revenue, determine the ticket price per person in each class for each class.

OR

Que. 4 The following information regarding the business of Apsara Hotel has been provided to you. If the owner of the hotel wants to earn a profit of 20% on the total cost, find the room rent he should charge from the customers:

- Salary of the employees Rs. 1,25,000 per annum.
- The price of the building is Rs. 5,50,000 on which depreciation is to be calculated at 4% per annum.
- Other equipment is worth Rs. 1,50,000 on which depreciation is to be calculated at 15% per annum.
- The interest is to be calculated at 10% on the investment he made of Rs. 7,00,000.
- **The electricity and power costs are as follows:**
If the room is occupied for the whole month, the electricity cost is Rs. 65 per month. The power cost is incurred only in winter, while if the room is occupied for the whole month, the monthly power cost per room is Rs. 30.
- Salary of the room servants: Rs. 5 per day. This salary is paid on a daily basis, i.e. the room attendant is required only when the room is occupied. There is one attendant per room.
- **Other expenses are as follows:**
Building repairs Rs. 15,000 per year,
miscellaneous expenses Rs. 13,100 per year
- Interior decoration Rs. 15,000 per year
- A hotel has 150 rooms and 90% of them are occupied in summer, while 50% of the rooms are occupied in winter.

Assume that there are six months of summer in a year. Multiply the average number of days in a month by 30.

Que. 5 State the codes of conduct for a company engaged in the business of general insurance. (10)

OR

Que. 5 Write a short note: Advantages of operating Costing for Hospital.
